

Differentierad sjukgymnastik

Versionshantering

Version	Förändring avser	Ansvarig	Datum
1.0	Ursprungligt förslag; ansökan, ersättning, registrering	L Kolmodin	2009-07-15
1.1	Ingress, omarbetning ansökningsförfarande, VAS-registrering, övervägande diagnosregistrering, KVÅ och KVÅ-förteckning	LK	2009-07-23
1.2	Uppgifter vid ansökan, bearbetning. Matchning av specifika SG kompetensområde mot KVÅ-kodens angivna kompetensområde införs.	LK	2009-09-05
1.3	Kompl avs avtalsbesök, reducerat ant KVÅ-koder	LK	2009-12-15
1.4	Diagnosregistrering, kvåkat lymfterapi	LK	2010-03-28
1.5	Priser 2010, ansökningsförfarande, bearbetning	LK	2010-04-02
1.6	Registrering VAS och handledning	LK	2010-07-12
1.7	Diagnoskod	LK	2010-08-30
1.8	KVÅ-koder 12 till antalet	LK	2010-09-22
1.9	Priser 2011, logga	LK	2011-01-17

Inom Vårdval Halland tillämpas en differentierad ersättning för sjukgymnastik, enkel, normal och särskild taxa. Den högre särskilda taxan är knuten till särskilda omständigheter, i) att sjukgymnasten i fråga av förvaltningen för Vårdval Halland har erhållit ett särskilt intyg som bevis på särskild kompetens inom området, samt ii) att åtgärden i fråga i genomsnitt innebär minst 40 minuter i direkt patientkontakt.

Ersättningsmodellen

Ersättningen för enstaka akuta besök är differentierad i tre nivåer.

Prislista (2011)

Vårdgivarkategori	Besöksersättning	Kommentar
Sjukgymnast, gruppverksamhet	100 kr	Behandling i grupp, där sjukgymnastens behandlingsprogram riktar sig till samtliga patienter i gruppen
Sjukgymnast, normal individuell us/beh	240 kr	Denna ersättning gäller också om särredovisning av olika besök inte kan ske
Sjukgymnast, särskilt omfattande undersökning med specifika insatser inom kompetensområdet	440 kr	Minimum 40 minuter/patient* Särskilt kompetenskrav**

*Sjukgymnastens behandling i direkt kontakt med patienterna i genomsnitt minst 40 minuter inom denna patientgrupp och/eller åtgärdsgrupp.

** Vårdgivare bedöms efter ansökan om rätten att debitera särskilt arvode. Krav på vidareutbildning och yrkeserfarenhet .

Om det föreligger avtal mellan vårdenheten som ger vård och patientens valda vårdenhet, kan priser för utförd vård avvika från prislistan ovan. Avtalet reglerar då förutsättningarna och priserna för vården.

Kompetenskravet för specialistsjukgymnastik

Förfrågningsunderlaget med åtagandet för vårdaktörer inom Vårdval Halland innehåller kriterier för kompetenskravet för specialistsjukgymnastik.

Vissa patienter behöver sjukgymnastiska insatser som förutsätter att den legitimerade sjukgymnasten har en områdesspecifik kompetens. För att tillgodose dessa patienters behov bör det finnas sjukgymnaster med specialisering, dvs. adekvat vidareutbildning och klinisk yrkeserfarenhet från det aktuella verksamhetsområdet. Förordning SFS 1994:1120 anger åtta olika områden av områdesspecifik kompetens för sjukgymnaster. Förordningens bestämmelser är grundade på Socialstyrelsens ställningstagande att områdesspecifik kompetens inom åtta olika områden för sjukgymnaster är en förutsättning för god vård (Kompetensbeskrivning för sjukgymnaster SoS-rapport 1999, samt SOSFS 1998:14).

Följande patientgrupper avses:

1. patienter med psykisk ohälsa eller psykosomatiska problem
2. patienter med sjukdomar eller skador i andningsorganen
3. patienter med sjukdomar eller skador i cirkulationssystemet inkl lymfödem
4. patienter med sjukdomar eller skador i nervsystemet
5. patienter med smärttillstånd eller funktionshinder på grund av reumatisk sjukdom
6. patienter med skador eller sjukdomar i rörelsesystemet
7. barn och ungdomar med funktionshinder eller sjukdom
8. äldre med åldersrelaterade fysiska eller psykiska funktionshinder.

Dessa åtta specifika verksamhetsområden kräver alla specifika kunskaper utöver den generella kunskap som sjukgymnasten får under grundutbildningen.

Specialistutbildningen innebär såväl teoretisk som klinisk vidareutbildning:

a) högskoleutbildning om minst 45 högskolepoäng inom för åtgärden adekvat område. Av dessa kan upp till 30 högskolepoäng bytas ut mot längre sammanhållen utbildning av motsvarande omfattning.

b) yrkeserfarenhet motsvarande minst två års heltidsarbete som sjukgymnast inom för åtgärden adekvat område under de senaste fem åren.

Ansökningsförfarande för erhållande av kompetensbevis

Rätten att debitera särskild taxa för specialistsjukgymnastik är knutet till ett kompetenskrav; vidareutbildning inom ett eller flera områdesspecifika områden och yrkeserfarenhet. Sjukgymnasten ska ansöka om rätten att debitera särskild taxa. Kompetenskravet bedöms utifrån de handlingar som insänds.

De krav som ska uppfyllas finns angivna i Modellbeskrivningen för Vårdval Halland angående kompetenskravet för specialistsjukgymnastik, vilka även angivits här ovan.

Ställningstaganden till ansökningar om rätten att debitera särskild taxa görs av Rehabiliteringsrådet för närsjukvården, RAS. Prövning görs med ledning av de uppgifter vårdgivaren insänt.

Utbildning styrks genom betygskopior, diplom, eller motsvarande. Observera att högskolepoäng enligt förordning 2007:435 avser "nya EU-poäng". Tidigare svenska högskolepoäng (före 2007) ska omräknas med faktorn 1,5 poäng vid översättning till "EU-poäng".

Yrkeserfarenhet styrks genom vårdgivarens intygande och beskrivning av sin egen verksamhet. Ett eventuellt utlåtande från läkare eller annan vårdgivare, vilken vårdgivaren i någon mening har ett samarbete med, styrker sjukgymnastens egen sakframställning.

Sjukgymnasten ska vid ansökan uppge vilket kompetensområde 1-8 som ansökan avser. I ansökan ska framgå sjukgymnastens namn, samt adress och telefonnummer till mottagningen. Ansökan kompletteras också med sjukgymnastens signatur som vårdgivaren är knuten till i VAS, typ LKN922.

Ansökan insändes till Ekonomiservice vid Landstingskontoret, Box 517, 301 80 Halmstad.

Sjukgymnast som beviljas rätten till att debitera särskilt arvode erhåller intyg om detta.

Rutin för registrering av specialistsjukgymnastik

VAS-registrering

Särskild ersättning för vissa åtgärder av sjukgymnast förutsätter att diagnos och vårdåtgärd (KVÅ) registreras. Vissa KVÅ (klassifikation vårdåtgärd) berättigar till särskild taxa.

Detaljerad rutin för VAS-registrering finns i slutet av dokumentet.

Diagnosregistrering

För att möjliggöra KVÅ-registrering ska först diagnosregistrering sker. Rehabiliteringsrådet för arbetsterapi och sjukgymnastik, RAS, inom Närsjukvården ansvarar för att ta fram rutiner för diagnosregistrering. Alternativt kan en allmän diagnoskod användas:

Z54.-P	Kontakter med hälso- och sjukvården för speciella åtgärder och vård
--------	---

Diagnosregistrering sker i VAS DR16.

Angående diagnosregistrering:

Socialstyrelsen har på en direkt förfrågan gjort en bedömning av det korrekta i att sjukgymnaster diagnosregistrerar. Socialstyrelsens regionala tillsynsläkare i Göteborg anger att frågan om vem som har rätt att ställa diagnos inte är specifikt reglerat. Tillsynsläkaren gör emellertid bedömningen

att sjukgymnasten kan ställa diagnoser inom sitt professionella område, ofta i form av symptomdiagnoser. Vid klara fall kan det även vara aktuellt med sjukdomsdiagnoser.

”Sjukgymnastens bedömning av diagnos ska ske på basen av formell och reell kompetens och i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

De diagnoser sjukgymnaster har kompetens att ställa bör de rimligtvis även kunna registrera.”

KVÅ-registrering

LSR tillhandahåller en förteckning över KVÅ inom sjukgymnasternas kompetensområde. Ett urval av dessa har bedömts uppfylla kravet för särskild taxa inom Vårdval Halland. Av dessa har ett antal bedömts uppfylla kraven på särskild ersättning, under förutsättning att vårdgivaren uppfyller kompetenskravet.

KVÅ kod	Text	Pat.grupp/ Komp.omr
PA000	Utredning av psykiska funktioner	1
QA000	Behandling relaterad till psykiska funktioner	1
PD007	Bedömning av andningsfunktioner	2
QD012	Andningsträning	2
PD000	Utredning av hjärt-kärlfunk blodbildn o immunsystems- o andningsfunkt	3
QD006	Lymfödembehandling	3
PB000	Utredning av sinnesfunktioner och smärta	4
QB000	Behandling av sinnesfunktioner och smärta	4
PG001	Bedömning av led rörlighet	5
QG001	Rörlighetsträning	5
PG000	Utredning av neuromuskuloskeletala och rörelserelaterade funktioner	6
QG000	Behandling relaterad till rörelsefunktioner	6

Tabell 1 Åtgärdsförteckning för specialistsjukgymnastikverksamhet (Vårdval Halland)

KVÅ-registrering sker i VAS DR16. Ev kan också kompletterande journalföring göras i JO1.

Rutiner för registrering

(genom beslut av Rehabiliteringsrådet för arbetsterapeuter och sjukgymnaster, RAS, 2010-09-17)

Endast specialistutbildade och ”godkända” sjukgymnaster registrerar KVÅ och endast då det är en specialistbehandling med tid för behandling 40 minuter eller däröver. Övriga sjukgymnaster registrerar ICD 10 på alla nybesök.

Mer information om klassifikation vårdåtgärder och KVÅ-arbete på nationell nivå:

KVÅ - vad är det? <http://www.pvsverige.se/upload/KV%C3%85.pdf> ¹

LSR om klassifikation vårdåtgärder: ²

http://www.sjukgymnastforbundet.se/profession/kvalitetsutv/Sidor/Klassifikation_vardatgarder.aspx

Direktlänk till LSR:s åtgärdsförteckning för sjukgymnastverksamhet:

http://www.sjukgymnastforbundet.se/profession/kvalitetsutv/Documents/atgardsforteckning_sjukgymnastik.xls

Läs mer om KVÅ på Socialstyrelsens webbplats:

<http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/klassifikationer/specnavigation/Atgarder/KVA/>

---

¹ 2007-05-15, Catharina Broberg, leg. sjukgymnast MSc, Göteborg.

² 2009-07-23, www.sjukgymnastforbundet.se

Bearbetning av data

Enkel ersättning

För besök med besöksform Grupp eller Gruppteam sätts ersättning till den lägre nivån.

Särskild ersättning

För sjukgymnastikbesök sker slagning mot register över godkända sjukgymnaster. Vårdåtgärder (KVÅ) är på förhand grupperade till de olika kompetensområdena/patientgrupperna. Sjukgymnastens angivna kompetensområde matchas mot KVÅ-kodens kompetensområde. Matchar sjukgymnastens och KVÅ-kodens kompetensområden med varandra ersätts besöket med den högre särskilda ersättningen.

Normal ersättning

Om inga av kriterierna enligt ovan uppfylls, utgår normal ersättning.

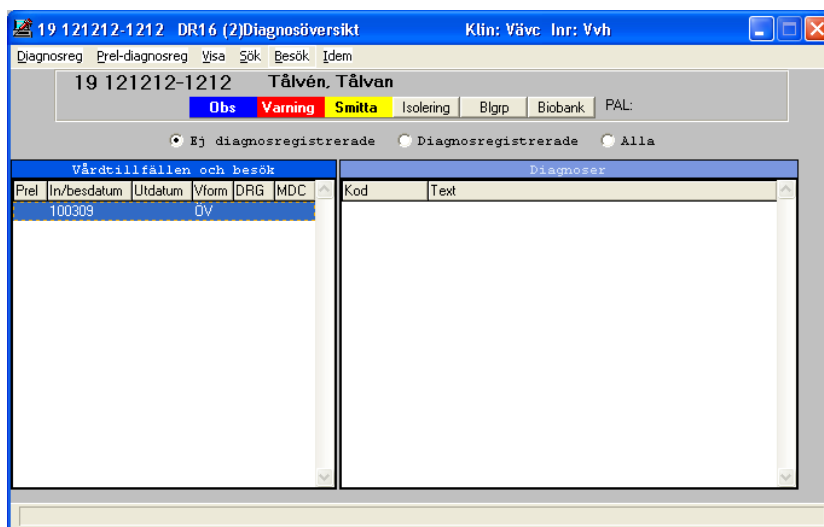
VAS handledning

(För differentierad sjukgymnastik)

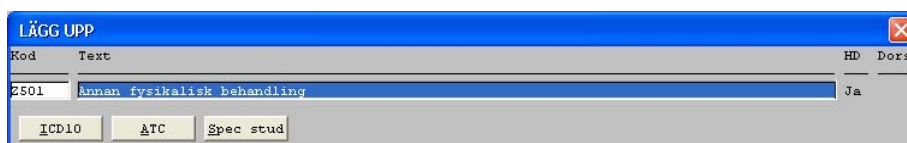
Diagnos och åtgärdsregistrering

Börja med att Diagnos och åtgärdsregistrera besöket via DR16, skriv sedan anteckning i JO1. Dubbelklicka på sökordet Diagnos/KVÅ så hämtas uppgifterna från DR16 in i journalanteckningen.

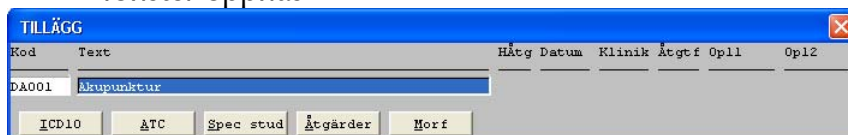
- Öppna funktionen **DR16 Diagnosregistrering**.
- Välj patient och markera Ej diagnosregistrerade.

- Markera besök/vårdtillfälle som ska diagnosregistreras. Välj menyval **Diagnosreg**, nedanstående fönster öppnas

- Skriv in önskad kod (t ex Z50.1) eller välj kod via kommandoknapp ICD10, en vallista visas.
- Första diagnosen som läggs upp blir huvuddiagnos, i fältet **HD** visas J. Går att ändra huvuddiagnos genom att markera diagnos och klicka på menyval **Ändra**.
- Klartexten kan ändras på både diagnoser och åtgärder. Spara genom att trycka *Enter* eller med *F2*. Fönster "Lägg upp" öppnas igen för registrering av eventuell ytterligare diagnos.
- För att registrera åtgärd direkt välj menyval tilläGg eller F8, nedanstående fönster öppnas

- Skriv in önskad kod för åtgärd eller välj kod via kommandoknapp Åtgärder. Nedanstående fönster öppnas.

- Ange om det är en huvudåtgärd i fältet HÅtg med J eller N.
- Datum, klinik, åtgärdsstillfälle, är förifyllt för öppenvårdsbesök, tryck *enter* genom alla fält eller tryck F2.
- Avsluta därefter med F3.
Nedanstående fönster öppnas.
Ändra vb i fältet läkarsignatur. Skall vara signatur på ansvarig för diagnos och åtgärderna.

- När markören står i fältet Openhet öppnas vallista Op.avdelningar, se nedan, här måste anges Vvh för att komma vidare.

- Avsluta med *Enter*.
- Nu försvinner vårdtillfället från listan över Ej diagnosregistrerade och återfinns under Diagnosregistrerade.

Ej diagnosregistrerade vårdtillfällen/besök DR17

Visar en översikt över alla vårdtillfällen/besök som inte är diagnosregistrerade. Det går att göra olika urval tex på vårdgivarkategori = ansvarig.

För utförligare anvisningar se manual Diagnos och åtgärdsregistrering på LINA.

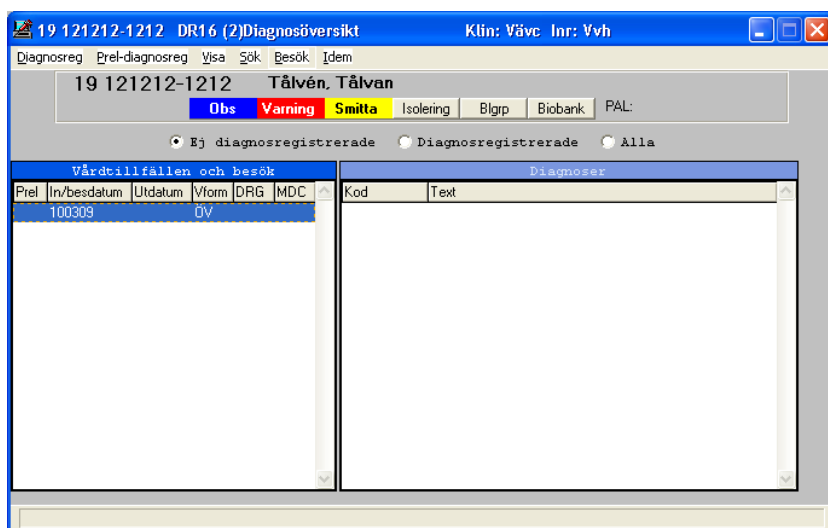
Diagnos och åtgärdsregistrering

(För differentierad sjukgymnastik)

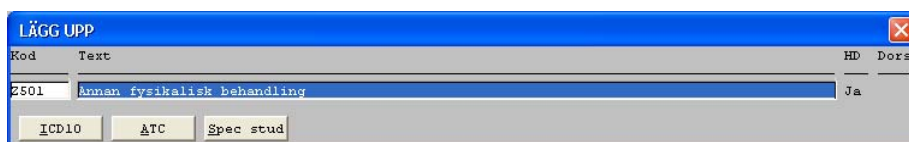
Börja med att Diagnos och åtgärdsregistrera besöket via DR16, skriv sedan anteckning i JO1. Dubbelklicka på sökordet Diagnos/KVÅ så hämtas uppgifterna från DR16 in i journalanteckningen.

- Öppna funktionen **DR16 Diagnosregistrering**.

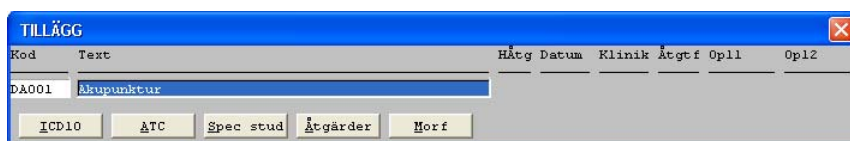
- Välj patient och markera Ej diagnosregistrerade.

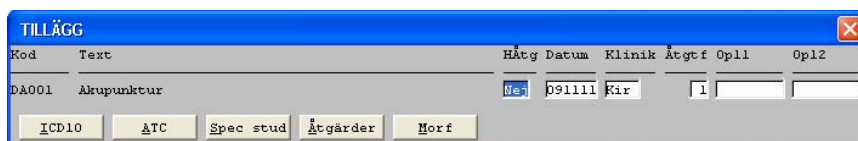
- Markera besök/vårdtillfälle som ska diagnosregistreras. Välj menyval **Diagnosreg**, nedanstående fönster öppnas

- Skriv in önskad kod (t ex Z50.1) eller välj kod via kommandoknapp ICD10, en vallista visas.
- Första diagnosen som läggs upp blir huvuddiagnos, i fältet **HD** visas J. Går att ändra huvuddiagnos genom att markera diagnos och klicka på menyval **Ändra**.
- Klartexten kan ändras på både diagnoser och åtgärder. Spara genom att trycka *Enter* eller med *F2*. Fönster "Lägg upp" öppnas igen för registrering av eventuell ytterligare diagnos.
- För att registrera åtgärd direkt välj menyval tilläGg eller F8, nedanstående fönster öppnas

- Skriv in önskad kod för åtgärd eller välj kod via kommandoknapp Åtgärder. Nedanstående fönster öppnas.

- Ange om det är en huvudåtgärd i fältet HÅtg med J eller N.
- Datum, klinik, åtgärdsstillfälle, är förifyllt för öppenvårdsbesök, tryck *enter* genom

- alla fält eller tryck F2.
- Avsluta därefter med F3.
Nedanstående fönster öppnas.
Ändra vb i fältet läkarsignatur. Skall vara signatur på ansvarig för diagnos och åtgärderna.

A screenshot of a software window with a blue title bar and a close button (X) in the top right corner. The window contains the following text:

Avd/Mott : Akut   In/besdatum: 091111   Inskrsätt:

Utdatum :   Utskrsätt :

Läkarsign: INM022   Openhet :   Reg av :

- När markören står i fältet Openhet öppnas vallista Op.avdelningar, se nedan, här måste anges Vvh för att komma vidare.

A screenshot of the same software window as above. The 'Openhet' field is now highlighted in blue, indicating it is selected.

A screenshot of a dropdown menu window titled 'OP.AVDELNINGAR'. It has a search box at the top labeled 'Sök:'. Below it is a list box titled 'Operationsavdelningar' containing the following items: LIH, PsH, SiV, and Vvh. The 'Vvh' item is currently selected and highlighted in blue. At the bottom of the window are two buttons: 'Välj' and 'Avbryt'.

- Avsluta med *Enter*.
- Nu försvinner vårdtillfället från listan över Ej diagnosregistrerade och återfinns under Diagnosregistrerade.

Ej diagnosregistrerade vårdtillfällen/besök DR17

Visar en översikt över alla vårdtillfällen/besök som inte är diagnosregistrerade. Det går att göra olika urval tex. på vårdgivarkategori = ansvarig.

För utförligare anvisningar se manual Diagnos och åtgärdsregistrering på LINA.